

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale – forslag til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor.

Det vises til departementets breva av 19. april 2010, vedr. forslag om nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager.

Forslaget er to-delt:

- Ny foreskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd
- Ny § 14a i barnehageloven om krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling, samt ny foreskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Kjøkkelvik barnehage avgir i vedlagte skriv uttale til hvert av de to forslagene.

Kjøkkelvik den 28.07.2010

Inger-Lise Stien /s/
Eier Kjøkkelvik barnehage

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale - Ny foreskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd

Innledning

Kjøkkelvik barnehage (85 barn) åpnet i 2005 som en del av Bergen kommunes satsing for å nå full barnehagedekning.

Undertegnede svarte på invitasjonen fra Bergen kommune – kommunen trengte private aktører med barnehagekompetanse som var villig til å bidra for å nå målet.

Bak min beslutning om å bidra, lå en vurdering av at mine 25 års erfaring fra barnehagesektoren skulle sikre barn og foreldre trygge og kvalitativt gode barnehageplasser. Samt vissheten (og tryggheten) som lå i at også statlige myndigheter tydelig sa at en trengte private samarbeidspartnere for å nå målet om full barnehagedekning. Foreskrift om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager understreket ønsket og lovet meg et trygt fellesskap.

Reell likebehandling trues

Store deler av forslaget, slik det nå foreligger, oppfattes som en trussel mot den opptrapping mot 100 prosent reell likebehandling som Stortinget vedtok i juni 2009.

Private barnehager har kjempet for å få på plass likebehandlings-vedtaket, og da det kom i 2009, ble det oppfattet som en garanti og et "bevis" for at private barnehager virkelig er ønsket og ansett som likeverdig med kommunale barnehager.

I det etterfølgende gis uttale knyttet til enkelte paragrafer i forslaget.

§ 2d «Kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift kan holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget.»

Dette er uakseptabelt, og har kun til hensikt å redusere tilskuddet til de private barnehagene.

Dersom de som får mest tilskudd skal holdes utenfor, må og de med lavest kostnader holdes utenfor.

Dersom det er distriktpolitiske hensyn som ligger bak dette forslaget, må det logiske være at private barnehager i tilsvarende strøk må få tilsvarende mer støtte – også dette som et distriktpolitisk tiltak.

Det må lages klare presiseringer og kriterier med hensyn til hva som skal anses å være «særskilt høye kostnader», slik at bestemmelsen bidrar til å styrke likebehandling i samsvar med intensjonen.

§ 6 «Satsene (tilskudd til kapital) skal fastsettes i tilknytning til kommunens årsbudsjett ut fra gjennomsnittlige kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager»

Dette kan ikke aksepteres.

Den store barnehagebygging de seineste årene har skjedd i privat regi, og av dette følger at mange private vil få problemer om dette blir vedtatt. Kommunale barnehager, som skal danne utgangspunktet for vårt kapitaltilskudd er ofte eldre barnehager med langt lavere kapitalkostnader.

Vi har stilt vår kompetanse til rådighet og hjulpet regjeringen med siste etappe av utbyggingen: Vi kan ikke behandles slik!

§ 7 *«Kommunen kan gi ekstra tilskudd til barnehager med store kapitalkostnader»*

Det er rimelighet i dette forslaget, men grunnlaget for behov for ekstra støtte må være entydig, knyttet til kapitalkostnader og må gjelde både private og kommunale barnehager (likebehandling). Å følge Husbankens normer for kostnad pr. barnehageplass ansees som rimelig og fornuftig – det er ikke ønskelig eller forsvarlig at ”overdådige” byggverk som overskrider vanlig norm mht kostnader skal nyte godt av ekstra tilskudd.

§ 9 *«Kommuner der regnskapene over en treårsperiode viser at kostnadene til ordinær drift i de kommunale barnehagene er vesentlig større enn bevilgningene i årsbudsjettene, må øke tilskuddsgrunnlaget til de ikke-kommunale barnehagene tilsvarende.»*

Dette kan ikke aksepteres

Likebehandlingen må gjelde innenfor det enkelte budsjett-/regnskapsår. Viser det seg når årsregnskapets foreligger at kommunen hadde underbudsjettet, må de private få tilsvarende etterbetalt. Det må stilles krav til kommunen å føre regnskap slik at dette blir etterprøvbart.

§ 11 *«Barnehageeier som i løpet av året mottar høyere tilskudd enn den har krav på, må enten tilbakebetale et tilsvarende beløp eller få trukket fra beløpet ved senere eller neste års utbetaling av tilskudd.»*

Dersom barnehageeier mottar høyere tilskudd enn den har krav på fordi barnehagen selv har gitt feil opplysninger, er denne reguleringen uproblematisk. Hvis dette også gjelder tilbakebetaling i tilfeller der en kommune har begått feil, gir bestemmelsen klart dårligere vern enn det forvaltningslovens bestemmelser gjør i dag. En må legge til grunn at kommunene har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere det finansieringsansvaret de har, og at det ikke trengs spesialregler for å beskytte kommunene mot egne feil. Det er ikke behov for presiseringer utover de som ligger i forvaltningsloven.

§ 8 *«Barnehageeier skal pr. 15 desember hvert år rapportere om antall barn, barnas alder og oppholdstid i barnehagen til kommunen på skjema fastsatt av departementet».*

Dette punktet støttes.

Det er et system barnehagene kjenner, det sikrer likebehandling i forhold til grunnlaget for tilskudd for kommende år

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale - Ny § 14a i barnehageloven, samt ny forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Innledning

Kjøkkelvik barnehage (85 barn) åpnet i 2005 som en del av Bergen kommunes satsing for å nå full barnehagedekning.

Undertegnede svarte på invitasjonen fra Bergen kommune – kommunen trengte private aktører med barnehagekompetanse som var villig til å bidra for å nå målet.

Bak min beslutning om å bidra, lå en vurdering av at mine 25 års erfaring fra barnehagesektoren skulle sikre barn og foreldre trygge og kvalitativt gode barnehageplasser. Samt vissheten (og tryggheten) som lå i at også statlige myndigheter tydelig sa at en trengte private samarbeidspartnere for å nå målet om full barnehagedekning. Foreskrift om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager understreket ønsket og lovet meg et trygt fellesskap.

Et uhørt forslag og et slag under beltestedet.

Forslaget som foreligger kan ikke vedtas! Det er en hån mot oss som har satset det vi har av tid og kompetanse for at det offentlige skulle nå målet om full barnehagedekning. Det som her er foreslått og minner mer om landevegsrøveri enn om seriøst samarbeid.

Det er vanskelig å se alle konsekvensene av forslaget. Det vi imidlertid forstår er at

- Departementet ikke oppfatter barnehage- etablering og drift som likeverdig med annet entreprenørskap og nyskaping. Kanskje fordi det i all hovedsak er kvinner som er aktive i denne sektoren? Dette på tross av at kvinnelig engasjement ofte etterspørs – nettopp fra myndighetene!
- Departementet uttaler at private barnehageetablerere ikke skal ha noe igjen for den investering de gjør (tid, kompetanse, økonomi). Dette er håpløse synspunkt og er med på opprettholde forskjellene mellom kvinner og menn i arbeidslivet. Vi misstenker at forslagsstillerne er sterkt akterutseilt og lever med en forestilling om at vi kvinner er fornøyd med ”å få vår lønn i himmelen”.
- Departementet handler på et annet moralsk og etisk grunnlag enn vi er vant med: private inviteres til å bidra under løfte om det offentliges støtte (dog 15 % mindre støtte enn kommunale barnehager). Når jobben nå er gjort (full barnehagedekning), kommer slaget: hvis vi personlig ikke har anledning å drive virksomheten lenger, vil departementet kreve støtten de har gitt tilbake. Ikke bare det staten selv har bidratt med, men og det foreldrene har betalt gjennom årenes løp!

Øvrige kommentarer

Bakgrunn for forslaget betviles.

Bakgrunnen for forslaget: at offentlige midler skal komme barna til gode, faller på sin urimelighet. Hvem kan gi barna et godt tilbud når en opplever krise og totalt tillitsbrudd? Hvorfor stilles det ikke heller kvalitetskrav til barnehagene?

Seriøs og ansvarlige barnehagedrivere er nødt til å ha midler ”i bakhånd” (uventede reparasjoner, lønnsoppgjør, erstatningssak el.a.). Uansett er det ikke store beløp en kan sette av (barnehagedrift er ikke business uansett hvordan en snur og vender på det).

Forslagets begrunnelse minner mer om skyggeboksing enn om vandring i virkelighetens verden.

Ordinære private barnehagers utbytte i %-andel av samlede kostnader dokumenterer påstanden (Furst og Høverstad ANS):

2006: 0,8 %

2007: 0,6 %

2008: 0,7 %

Dekning i dagens regelverk.

Som vist over fremmes ny § 14 a m. foreskrift uten grunnlag i virkeligheten.

I tillegg er forslaget er unødvendig ut fra praksis i sektoren og ut fra dagens regelverk.

Dagen regelverk dekker departementets hovedbegrunnelse for forslaget, men er i liten grad tatt i bruk (Foreskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, § 4)

Det oppfordres til å legge press på kommunene (tilsynsmyndighet) for å ta dagens regelverk i bruk fremfor å lage nye ”uspiselige” bestemmelser.

Tilsynsmyndighets muligheter

Hvem skal vurdere hva som skal betales tilbake ved et evt. salg eller nedleggelse?

Kommunen? Det betviles at der er tilstrekkelige ressurser eller kompetanse til å kunne forestår en så krevende øvelse! En håndhevelse av denne bestemmelsen vil høyst sannsynlig avstedkomme rettssaker som raskt vil kreve mer enn den smaker – spesielt for kommunene.

Likebehandling mht statstilskudd!

Som barnehagedriver og mottaker av statsstøtte, virker det uforståelig at barnehagesektoren skal underlegges andre krav om tilbakebetaling av statsstøtte enn andre sektorer som mottar statsstøtte (bønder, leger, psykologer m.fl.). Likebehandling kreves, og bruk av EU-lovgivningens regelverk om statsstøtte ville i større grad blitt forstått og akseptert.

Foreldrebetalingen

At departementet har fokus på statsstøtten kan forstås. Men hvordan departementet kan fremme forslag om at barnehageeier skal betale tilbake penger foreldrene har betalt, er komplett uforståelig. Hvem skulle få tilbake disse pengene – foreldrene, kommune, departementet? Og hva om foreldrene motsetter seg at deres betaling for barnehagetilbudet skal tilbakebetales til kommunen/staten?

Det viker som om departementet ser et stort motsetningsforhold mellom barnehageeier og foreldrene. Sannheten er at foreldre er svært fornøyd med tilbudet de får i private barnehager

(gjfr. siste års brukerundersøkelser kommunale vers private barnehager). Logikken bak denne delen av forslaget er ubegripelig og skyter så langt over mål som det går an!

Utsett - full gjennomgang av barnehageloven 2011

Kunnskapsministeren har opplyst at det vil bli en full gjennomgang av barnehageloven (Nasjonalt barnehageforum, 15.06.2010) Et offentlig utvalg er opprettet og skal avgi innstilling høsten 2011.

Vi ber om om at behovet for ny lovgivning vurderes av dette utvalget.

Konklusjon

- Forslaget må trekkes
- Eksisterende regelverk må tas i bruk – det dekker tilsiktet hensikt.
- Skal nytt regelverk innføres, må barnehagesektoren betraktes som andre sektorer: EU-lovgivningens regelverk om statsstøtte må benyttes.
- Behovet for ny § 14a vurderes i forbindelse med gjennomgang av barnehageloven (2011)

For øvrig vises til to vedlegg til PBL sitt høringsinnspill:

1. *"Entreprenørskap i Norge og entreprenørskap i barnehagesektoren"* – Erlend Bullvåg, førsteamanuensis i entreprenørskap, Handelshøgskolen i Bodø.
2. *"kommentar til høringsnotat, nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor"* – Espen Skaldehaug og Pål Berthling-Hansen, Handelshøgskolen BI

